

I.

Bnaky
Rodů **Š**eských

wydané

při

Časopisu Společnosti přátel starožitností
českých w Praze

roč. II. (1894.) až X. (1902.)

Řada I.

(Čísť 1.—82.)

(S popisý a ukazatelem)

Praci

Wojtěcha ryt. Krále z Dobré Wody.

Společnost přátel starožitností českých w Praze
MCMII.

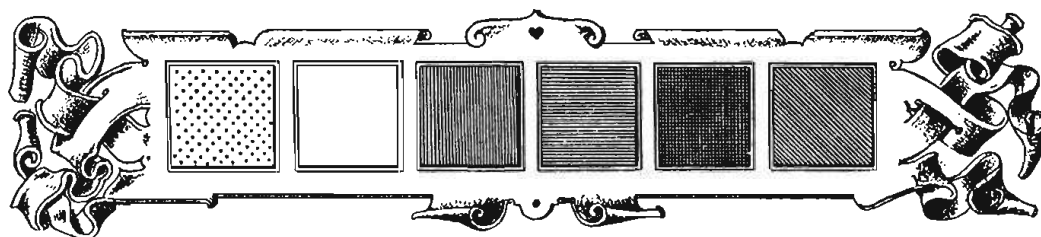
Znaky rodů českých.

Počínáme znaky a stručným popisem nejstarších rodů, byť i již vymřelých, a to mnohomenných, rozvětvených po Čechách i po Moravě někdy zároveň, potom budou následovati znaky a popis rodů jednoho jména, v oddílu prvním až do času, kdy spadly země koruny České svobodnou volbou pod žezlo panovníků rodu Habsburského (1526.).

Protože mnohé větve jednoho rodu měly sice stejný znak, avšak rozdílných barev a s různými klénoty, budou znaky takové zvláště vyobrazeny, a označena souvislost jejich s hlavní větví.

Barev užívá se v heraldice čtyř: červené, modré, černé a zelené, kovů pak dvou: zlata a stříbra, takto seřaděných a označených:

zlato, stříbro, červená, modrá, černá, zelená.

Označování barev čárkováním jest arci novější (asi z r 1628.), použili jsme však přece této metody i při znacích starších, což zajisté nebude na ujmu jich starobylému původu a tvaru.

Znaky rodů starých mohou se kresliti kterýmkoli z bývalých slohů stavitelských; pro rozmanitost bude střídáno.

O pravidlech, jak kresliti a vykládati znaky, pojednáno bude jinde.

XV. ZNAK PÁNŮ ZE ŠVAMBERKA.

XV. Pánové ze Švamberka

znaku: labuť.

Německé jméno českého rodu tohoto jest původu pozdějšího. Hrad Švamberk (Schwanenberg), pojmenovaný tak dle labutě na štítě teprve ve 14. století, měl dříve jméno „Krasikov“.

První známí předkové psali se ze Skviřína, pak z Boru. Tak připomíná se Ratmír ze Skviřína při letech 1224.—47.; synové jeho Ratmír, purkrabě na Přimdě 1250.—58. a Bohuslav z Boru při letech 1251.—91., syn Bohuslavův Racek (Ratmír) při létě 1290. Z rodu tohoto vynikal v XV. věku zejména pan Bohuslav. Z prvu byl horlivým katolíkem a nepřitelem kalicha. Ale když při dobytí svého rodného hradu r. 1421. od Žižky byl jat a ve vězení na Přibenicích očekával marně od Zikmunda vysvobození, přešel k Husitům, jichž vůdcem stal se a předčasně zahynul. Jan Jiří ze Švamberka dědil na základě rodinné smlouvy r. 1612. statky rožmberské. Neužil jich však, ježto mu pro účast ve vzpouře po bělohorské bitvě všecko zboží skonfiskováno bylo. Jest uvěřitelné, že Jan Bedřich († 1659.), poslední rodu svého, po ulicích pražských žebrotou obživu vyhledával, jak Balbín v Miscellaneích svých vypravuje. Tak skončil slavný kdysi rod, který s dědictvím statků přijal i rúži Rožmberskou do štípeného štítu vedle rodového znaku svého, t. j. labutě. Zdali nynější Krušinové ze Švamberka pocházejí ze starého tohoto rodu, jest otázkou. Ač též mají v erbu labuť, přece znak je poněkud odchylný.
